

Saša
Eržen

Ti Loviš!

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA

UMETNIŠKO
DRUŠTVO
KONJ

*Kraljestvo
domišljije*

SEZONA 2012/13

Lutkovno gledališče Ljubljana

Krekov trg 2, 1000 Ljubljana
Telefon 01 3000 970
info@lgl.si
www.lgl.si

Blagajna LGL je odprta od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 13. uro in uro pred predstavo.
Telefon 01 3000 982, 080 2004

Gostovanja in organizirani obiski šol in vrtcev

Edita Golob, telefon 01 3000 976
organizacija@lgl.si

Spletna prodaja vstopnic

lgl.mojekarte.si

 twitter.com/Lutkovno

 fb.me/LutkovnoGledalisceLjubljana

LGL je član naslednjih združenj

Svet Lutkovnega gledališča Ljubljana

dr. Milena Mileva Blažič (predsednica), mag. Mojca Jan Zoran (namestnica predsednice), mag. Nina Kalčič, Barbara Rogelj, Alojz Sedovnik

Strokovni svet Lutkovnega gledališča Ljubljana

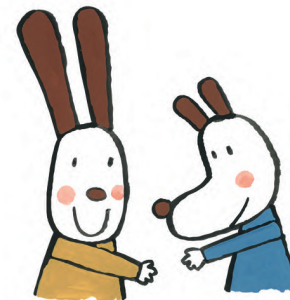
dr. Blaž Lukan (predsednik), Brane Vižintin (namestnik predsednika), Matjaž Loboda, mag. Jasna Vastl, dr. Mateja Pezdirc Bartol

Saša Eržen

Ti Loviš!

VESELOIGRA S TEKOM IN PETJEM

Koprodukcija med Lutkovnim gledališčem Ljubljana in Umetniškim društvom Konj

REŽIJA IN LIKOVNA PODOBA **Silvan Omerzu**

GLASBA **Mitja Vrhovnik Smrekar**

ASISTENTKA REŽIJE **Urša Adamič**

OBLIKOVANJE LUČI **Danilo Korelec**

NASTOPATA **Martina Maurič Lazar** in **Brane Vižintin**

VODJA PREDSTAVE IN OBLIKOVALEC ZVOKA **Alojz Sedovnik**

LUČNI MOJSTER **Danilo Korelec** | SCENSKI TEHNIK **Iztok Vrhovnik**

IZDELAVA LUTK, SCENE IN KOSTUMOV **Žiga Lebar, Silvan Omerzu, Iztok Hrga**

PREMIERI: 7. IN 8. NOVEMBER 2012 • MALI ODER LGL
LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA • SEZONA 2012/13

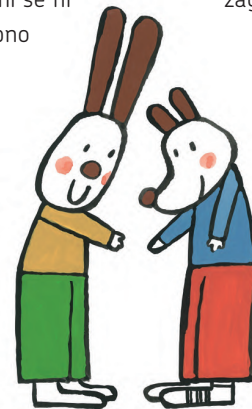

Saša Eržen

Prilika o dveh sosedih za najmlajše

V eni najbolj znanih in najkrajših slovenskih ljudskih pripovedk pes lovi zajca, ker mu je ta ukradel čevlje, a ga vse do današnjih dni še ni ujel. Pripovedka je bila navdih za sodobno odrsko različico zgodbe o psu in zajcu.

V njej sta zajec in pes sosed. Kot je med sosedi v navadi, se ves čas nekaj pričkata, primerjata in tekmujeta med sabo. Res sta različna. Pes nosi superge, zajec čevlje. Zajec ima rad korenje, pes klobase. Eden bolje sliši, drugi bolje voha. Imata pa tudi nekaj skupnega – oba rada tečeta, se lovita in igrata. In imata drevo, ki stoji točno na sredini med njunima hišama. Zajec trdi, da je njegovo, pes pa, da pripada njemu. Zato se pomerita v teku. Kdor bo hitrejši, bo zmagovalec in za nagrado bo dobil

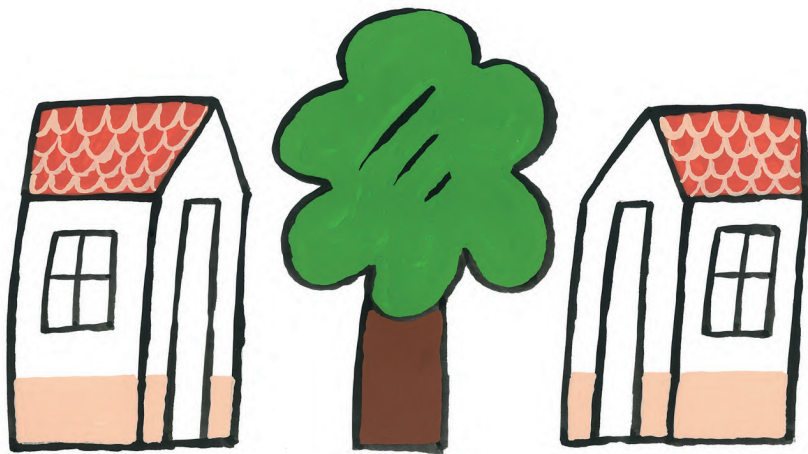

drevo. Rezultat tekme je presenetljiv, saj sta oba enako hitra. Ko si hočeta drevo s pomočjo žage in sekire razdeliti, pa ugotovita, da je živo in da tega ne moreta narediti, ne da bi ga poškodovala. Drevo ni pomembno le zanj, ampak tudi za druge živali. Nekateri stvari so pač od vseh. Zato niso od nikogar. Ob tem skupnem spoznanju pod drevesom nepričakovano zacveti prijateljstvo. S prijatelji pa delimo stvari, ki jih imamo radi. Pes in zajec si tako namesto drevesa »razdelita« čevlje. Vsak s po eno supergo in enim čevljem odideta v lepšo prihodnost, v kateri se vsi lovimo za zabavo. In sploh ni pomembno, kdo zmaga. Pomembno je, da se igramo.

Sosed sosеду pes in zajec

Ti loviš! je igriva in dinamična predstava. Takšna, kot so otroci. Zajec in pes skačeta in tekata iz ene igrarije v drugo. Spreta se, a se zamere ohladijo tako hitro, kot so bile skuhane, in tekmovanje se prelevi v sodelovanje. V času, ko je svet postal globalna vas, v kateri smo vsi povezani in odvisni drug od drugega, za našo malo vaško globel še vedno velja, da je sosed sosedu volk.

Predstava *Ti loviš!* nam pokaže, da je lahko sosed sosedu pes in zajec. Da je mogoče z nekaj igrivosti, sočutja in pameti preseči vsako zamero in razprtijo, ki smo jo podedovali od prednikov ali smo si jo naprtili sami. Da je mogoče poiskati rešitev, ki vsem prinaša zadovoljstvo. In zato bi si vsak moral kdaj obuti sosedove čevlje.

ZAJEC

PES

Lesospev

Les na odru oživi, živi in preživi. Leseni lutki in rekviziti najmlajšim približajo svet, ki ne potrebuje barv, da bi bil pisan. Na sestavljivem in vrtljivem lesenem odru se odvije likovno izčiščena predstava, ki otroke vizualno nagovarja s prvinskostjo in pusti domišljiji, da se igra po svoje. V lesu je nekaj čudežnega. Rastlini daje oporo, da raste, da postane trdna in samostojna. Les diha, tudi ko je mrtev. Izpričuje našo povezanost z naravo, spodbuja skrb za okolje in neguje ljubezen do lepega. Les boža oči, dušo in ušesa ... Predstava zazveni in izzveni tudi s pomočjo lesenih glasbil – to sta ukulele in koncertina. Melodije, ki pa niso prav nič lesene, nam zlezejo v ušesa in v njih zvenijo še dolgo po koncu predstave, pa čeprav ne slišimo tako dobro kakor pes ali zajec.

Urša Adamič

Zajec in pes v ljudskih pripovedkah

Zajec in pes se v ljudskih pripovedkah lovita. Zgodb o tem, kako je do nenehnega lovljenja prišlo, je veliko, vsem pa je skupno to, da je bil zajec tisti, ki je psu z nečim ponagajal. Morda mu ni plačal za nove čevlje, ki mu jih je pes sešil, ali pa ga je iz dolgega časa porinil v ogenj in mu osmodil tace. Rezultat je vedno enak. Za odnos med zajcem in lisico je značilno, da hoče lisica zajca požreti, lovljenje med psom in zajcem pa je bolj podobno igri. Zajec se v ljudskih pripovedkah pojavlja večkrat kot pes, ta je namreč dokaj redek »junak«, pogosteje nastopa njegov gozdni sorodnik volk. Živali v ljudskem izročilu prevzamejo človeške lastnosti, ki najbolj ustrezajo njihovim vrlinam in načinu obnašanja v naravi. Tako se izoblikujejo živali, ki jih poleg biološke vrste zaznamuje tudi stalen značaj.

Zajec je že po naravi hiter in strahopeten. Njegova najznačilnejša lastnost v vseh pripovedkah je prav hitrost. V zgodbi *Zajec in jež* je njegova hitrost neke vrste gosposka vrлина; zajec je lepo oblečen gospod in zasmehuje slabo oblečenega ježa, ki živi v zanemarjeni hišici. Jež ga pozove na dvoboj v teku z enega konca polja do drugega. Samovšečni zajec se mu smeji, saj vendar slovi po svoji hitrosti. Morda smo navajeni, da si ukane izmišljuje zajec, vendar v tej pripovedki ni tako. Jež se postavi na eno stran polja, njegova žena ježevka pa na drugo. Zajec ne loči enega od drugega, zato teče med njima in vsakič, ko se približa eni ali drugi strani polja, je od tam že slišati: »Sem že tu!« Teče tako dolgo, da sleče svoja gosposka oblačila in omagan pade na tla. Jež tako z ukano premaga nadutega zajca in obnovi svojo hišico. (*Zajec in jež*, Za devetimi gorami, 2011, str. 14)

Zajec se v vlogi močnejšega junaka, ki zatira druge in se izživlja nad njimi, znajde bolj poredko. Pogosteje se nad njim izživljajo druge živali, največkrat to počne lisica. Ena od razlag za to, zakaj in od kdaj ima zajec kratek rep, pravi takole. Volk, lisica in zajec so skupaj delali v vinogradu. Za kosilo je bil

zvrhan lonc medu, vendar ga je lisica med delom skrivaj pojedla, usta pa je z medom namazala zajčku in ga okrivila za krajo. Volk je zarenčal in planil na zajčka, da bi mu pregriznil vrat. Ta pa je bil hitrejši in tako je med volkovimi zobmi ostal le njegov rep. (*Od kdaj ima zajček kratek rep*, Slovenske narodne pravljice, 2000, str. 132) V ljudski pripovedki *Zajčkova zadnja želja* pa zajčku v podobnih okoliščinah uspe z medom pobegniti, saj si zaželi, da bi še zadnjič pogledal v zvezde in se nadihal svežega zraka. Takoj ko stopi iz skupne hiške, začne teči, kolikor hitro more. Z ukano zbeži lisici in drugim zverem ter ohrani celo kožo. (*Zajčkova zadnja želja*, Zverinice iz Rezije, 2010, str. 120)

Obstaja tudi mnogo razlag, zakaj ima zajec dolga ušesa. Pripovedka *Dolga ušesa – kratek rep* pravi takole. Nekoč je šel zajec lovit ribe skupaj z lisico. Ta ga je prepričala, naj jih lovi kar on s svojim dolgim repom. Zajčka je potem za rep zgrabila ogromna riba, in skoraj bi ga povlekla v vodo, če ga ne bi lisica za ušesa potegnila ven. Tako je zajcu raztegnila ušesa, riba pa mu je odgriznila rep in ga tako skrajšala. (*Dolga ušesa – kratek rep*, Mama Bršljanka, 1999, str. 67)

Zajec je naiven in preprost, zato je pogosto žrtev drugih, bolj prebrisanih živali. Toda ni vedno tako. Mnogo pripovedk se konča z zmago zajca, ki se z izkušnjami in v dvobojih z večjimi in močnejšimi zvermi počasi uči bolj prefinjenih ukan. Tako v zgodbi *Dolgouhec in medved* preplaši in ubije ne samo medveda, pač pa tudi volka. In to kar med spanjem. Z medvedom namreč tekmujeta, kdo je močnejši; zmagal bo tisti, ki bo iz kamna iztisnil vodo. Medved kamen zdrobi, zajec pa ga prej namoči in tako iz njega »priteče« vodo. Zajec ima tudi v spanju odprte oči, zato medved misli, da nikoli ne spi. Na pomoč pokliče volka, ki bi mu rad pokazal strašnega zajca na drugi strani zidu. Medtem ko ga dvigne, ga ponesreči zdrobi in misli, da je to naredil zajec s svojim smrtonosnim pogledom. Nato iz strahu po skalah pade še sam in umre. Tako zajec v spanju ubije medveda in volka. (*Dolgouhec in medved*, Slovenske narodne pravljice, 2000, str. 138)

Med ljudskimi pripovedkami najdemo tudi takšne, ki so precej bolj realistične.

V njih zajec nima človeškega značaja, pač pa se le obnaša v skladu s svojo naravo in nagoni. Takšna je na primer pripovedka s preprostim naslovom *Zajček*, v kateri kmet med košnjo zajčku ponesreči poškoduje tačko. Zajček se mu zasmili, zato mu nogico povije. V trenutku, ko ima zajček tačko povito, steče stran, saj se kmeta boji. Kmet ga je še kdaj poklical, a videl ga ni nikoli več. (*Zajček*, Za devetimi gorami, 2011, str. 54)

Zajec pripada gozdnemu svetu, tako kot lisica, volk, medved in druge gozdne živali, in le redko nastopa skupaj s človekom. Človek je bliže psu, ki se raje družijo z drugimi domačimi živalmi, kot sta petelin in mačka. Tako pes in zajec nekako živita v dveh ločenih svetovih, zato zgodbe, v katerih nastopata skupaj, ni prav veliko.

Pes je udomačeni sorodnik volka in pogosto sta si v laseh, saj pes pred volkom varuje živino in dom. Tako kot zajec tudi pes zelo hitro teče, vendar ima bolj umirjen značaj, ni prebrisan, ampak pošten in zvest. O tem govori pripovedka *Pes in volk*, v kateri se izkaže medsebojna naklonjenost med divjim in udomačenim bratom. Pes Sultan je že star in sliši, kako se njegovi lastniki pogovarjajo, da se ga bodo morali počasi znebiti. Ves žalosten sreča volka in mu pove o svojih težavah, ta pa mu obljubi pomoč. Dogovorita se, da bo volk na polju napadel gospodarjevega dojenčka, pes pa ga bo rešil in tako postal junak. Ukana uspe, in ljudje začnejo res spoštovati svojega Sultana in ga zasipati s hrano. Ko pride huda zima, pa pes hrano deli z volkom in njegovo družino. (*Pes in volk*, Za devetimi gorami, 2011, str. 38) Pes se tako pokaže kot ponosna žival, ki drži obljubo, je radodaren in zna ceniti druge živali.

Obstaja pa tudi druga različica te zgodbe, v kateri se pes med lovom na volka preveč razživi in ga ugrizne. Volk ga izzove na dvoboj. Na večer dvoboja volk pripelje s seboj medveda, psu pa pomoč ponudi mačka. Pri »nastopajočih« živalih je očitna razlika glede na okolje, iz katerega prihajajo, torej gre za bitko med divjimi in udomačenimi živalmi. Zmaga pes z mačko, saj se volk prestraši bleščočih mačjih oči in tako nerodno odskoči, da se zaleti v bližnjo skalo in umre. Ko medved to vidi, tudi sam zbeži. (*Volk, pes in mačka*, Slovenske

narodne pravljice, 2000, str. 128) Pes je na koncu zmagovalec, čeprav je pretežno pasiven lik in sam ne naredi kaj dosti, ampak ima srečo, pa tudi druge živali ga spoštujejo.

Hitrost je lastnost, ki je skupna zajcu in psu, vendar je zajec hitrejši v dejanjih, pes pa stvari raje dvakrat premisli. To je tema pripovedke, ki govori o tem, kako je zajec psu ukradel opanke. Pes je tekel hitreje kot zajec, saj je imel lažje opanke. Nekoč sta oba splezala na visoko češnjo in se spodaj sezula. Prebrisan zajec je prosil psa, če lahko preizkusi njegove opanke. V trenutku, ko si jih je nadel, je stekel stran. Pes ga ni mogel ujeti, saj je bil zdaj hitrejši zajec. In njuna tekma traja že vse od takrat – lovita se še danes, če nista že umrla. (*Pes in zajec*, V deveti deželi: sto slovenskih pravljic iz naših dni, 1995, str. 165)

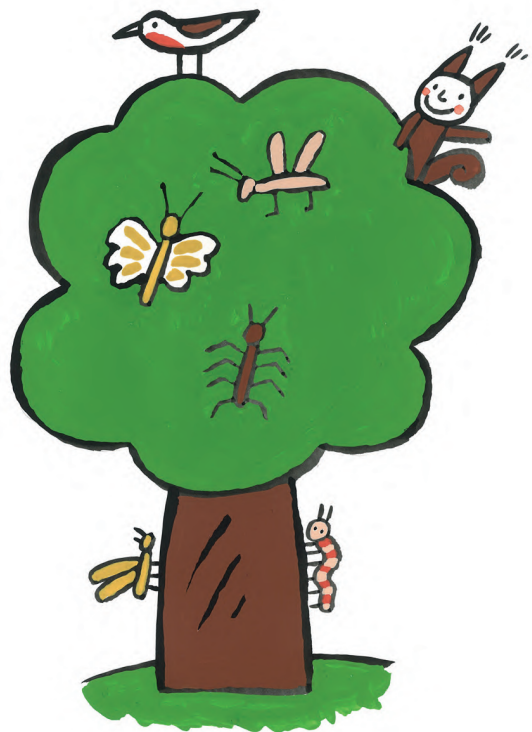
Ti Loviš

En, dva, tri!
En lovi, drug beži!
Ti boš mačka, jaz bom miš!
Jaz bom bežal, ti Loviš!
En, dva, tri!
En lovi, drug beži!

RECEPT ZA PRIJATELJSTVO napirala pur in zajec

Vzameva eno drevo.
Posadiva ga točno na sredino
med mojo in tvojo hišo.
Potem se prepirava, čigavr
je to drevo. In ugotoviva,
da ni od nikogar, ker je od
vseh. Potem postaneva
prijatelja.

Saša Eržen je po izobrazbi univerzitetna diplomirana komunikologinja z dvema desetletjema izkušenj v pisanju – že med študijem aktivna kot novinarka in kasneje kot tekstopiska v oglaševanju se je pred nekaj leti posvetila predvsem pisanju za otroke. V tedniku *Mladina* deset let ustvarja rubriko Hudo. Njene prve pravljice so bile leta 1998 objavljene v reviji *Otrok in družina*, sledile so redne objave zgodb za otroke v različnih revijah, nekaj slikanicah in v radijski oddaji *Lahko noč, otroci*. Zadnji dve leti je tudi scenaristka sobotne jutranje otroške oddaje *Studio Kriškraš* na RTV Slovenija. Leta 2011 je Mladinska knjiga v zbirki Čebelica izdala njeno pravljico *Tista o bolhah*; uvrstila se je med pet finalistov za nagrado Kristine Brenkove, ki jo podeljujejo najboljši izvirni slovenski slikanci.

Silvan Omerzu, rojen leta 1955 v Brestanici, je po študiju na Pedagoški akademiji v Ljubljani prejel štipendijo za študijsko bivanje v Pragi, kjer je končal specializacijo iz lutkovne scenografije in oblikovanja lutk. V zadnjem času je režiral več predstav v Slovenskem mladinskem gledališču in bil avtor njihove likovne podobe: *Kleist* (2006), *Hiša Marije Pomočnice* (2008) Ivana Cankarja in *Stolp* (2011) Iva Svetine, v Lutkovnem gledališču Ljubljana je ustvaril *Prepovedane ljubezni* (2009) po motivih antičnih mitov, v Lutkovnem gledališču Maribor pa predstavo *Salto mortale* (2012) po besedilu Nebojše Pop-Tasića. Za najmlajše je v gledališču Konj soustvaril štiri predstave o krokodilčku Krokiju. Že vrsto let kot ilustrator sodeluje z Mladinsko knjigo. Za svoje delo je prejel trinajst mednarodnih in deset nagrad v Sloveniji, med njimi nagrado Prešernovega sklada.

KORENJE in KLOBASE

Mitja Vrhovnik Smrekar je najbolj znan kot avtor gledališke in filmske glasbe; ustvarja v Sloveniji, na Hrvaškem, v Franciji, Italiji, Avstriji in Litvi. Od leta 1989 je napisal glasbo za več kot sto gledaliških predstav in trinajst celovečernih filmov. Je tudi avtor resne glasbe (komorna opera *Ime na koncu jezika*, dva godalna kvarteta, dvojni violinski koncert *Volver*, oratorij *Meduse* ...). Redno sodeluje z gledališči SNG Drama Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana, Mini teater Ljubljana, Gledališče ITD Zagreb. Za svoje delo je prejel nagrado zlata ptica, dve nagradi Boršnikovega srečanja, nagrado pierrot v Bolgariji in nagrade marul, žar ptica in HC Assitej na Hrvaškem. Je član glasbene skupine Bossa de Novo, v kateri igra tolkala. V Lutkovnem gledališču Ljubljana je njegova glasba zaživela v predstavah *Živalska farma*, *Stolp* in *Prepovedane ljubezni*.

Lutkovno gledališče Ljubljana

Krekov trg 2, 1000 Ljubljana

Telefon 01 3000 970

info@lgl.si

Blagajna LGL (vhod pri grajski vzpenjači)

Odperta od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro,

ob sobotah med 9. in 13. uro in uro pred predstavo.

Telefon 01 3000 982, 080 2004

www.lgl.si

 twitter.com/Lutkovno

 fb.me/LutkovnoGledalisceLjubljana

Gledališki list, sezona 2012/13

Izdalo **Lutkovno gledališče Ljubljana**

Za izdajatelja **Uroš Korenčan**

Odgovorna urednica **Ajda Rooss**

Tehnična urednica **Lidija Franjič**

Jezikovni pregled **Mateja Dermelj**

Fotografije **Urška Boljkovac**

Ilustracije **Silvan Omerzu**

Oblikovanje **Živa Moškrič**

Tisk **Kocman Grafika, d. n. o.**

Naklada 1000 izvodov

Lutkovno gledališče Ljubljana sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Republike Slovenije in Mestna občina Ljubljana – Oddelek za kulturo.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Sponsorja

mobi

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.o.o.

Izvedbo projektov Small Size financira Evropska komisija. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

GD Izobraževanje in kultura

Program Kultura

Medijski pokrovitelji

